

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY MILANÓWEK NA LATA 2021 – 2025
ZA ROK 2023**

Milanówek, marzec 2024

WSTĘP

Przemoc to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. O przemocy domowej mówimy w szczególności, gdy osoba jej doznająca narażona jest na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszona zostaje jej godność, nietykalność cielesną lub wolność. Każdy rodzaj przemocy powoduje szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym osoby, która jest nią dotknięta. Przemoc domowa to zjawisko zarówno osobiste, jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny. Przemoc domowa może przybierać różne formy (przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna), jednakże niezależnie od tego, każda z nich stanowi zagrożenie i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego.

W Polsce przez wiele lat przemoc domowa nie była nazywana po imieniu. Uważano, że w sprawy rodzinne nie powinny ingerować osoby trzecie, gdyż rodzina sama powinna radzić sobie z wszelkimi trudnościami i problemami. Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, a także skala tego zjawiska sprawia, że ludzie dostrzegają problem przemocy domowej i próbują skutecznie jej przeciwdziałać. Ważne jest, aby ofiary wiedziały gdzie i do kogo mogą zwrócić się o pomoc.

Rozwój spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową powinien opierać się o diagnozę problemu przemocy. Diagnoza ta powinna uwzględniać skalę zjawiska, ofertę placówek i instytucji w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, postawy, kompetencje i doświadczenia w zakresie działań pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową oraz możliwości i bariery podejmowania działań pomocowych.

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz rodziny powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Praca zespołowa ma kluczowe znaczenie. Zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, daje możliwość uzyskania szerokiej informacji o sytuacji osoby uwikłanej w przemoc, pozwala wspólnie przedyskutować problem, wymieniać spostrzeżenia, wspólnie ustalać najlepszy plan pomocy oraz rozdzielać poszczególne zadania. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb rodziny uwikłanej w przemoc.

Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Regulacje w kwestii przemocy w rodzinie zawierają następujące akty prawa:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U z 2023 poz. 535 ze zmianami)

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 poz. 901 ze zmianami)
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151)
- oraz przepisy wykonawcze i przepisy prawa miejscowego.

Zgodnie z Uchwałą nr 333/XLI/21 Rady Miasta Milanówka z dnia 1 marca 2021 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025, Dyrektor Centrum Usług Społecznych przedkłada Radzie Gminy Milanówek sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni do dnia 31 marca roku następnego, którego głównym celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Milanówek, podniesienie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową oraz zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony ofiar przemocy.

W roku 2023 w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025 współpracowały następujące podmioty:

- Centrum Usług Społecznych,
- Burmistrz Miasta Milanówka,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariat Policji w Milanówku,
- Straż Miejska w Milanówku,
- Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim,
- Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Milanówek,
- Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin „Milanowski Promyk”
- Przychodnia NZOZ BIOVENA,
- Przychodnia NZOZ AWEMED,
- Organizacje pozarządowe.

1. Zjawisko przemocy zdiagnozowane przez Centrum Usług Społecznych w Milanówku

Przemoc domowa na terenie Gminy Milanówek w odniesieniu do globalnego wymiaru funkcjonowania społecznego jest istotnym problemem rodzin, w których występuje. Z obserwacji prowadzonej przez pracowników socjalnych Centrum wynika, że rodziny z problemem przemocy wymagają specjalistycznej wieloaspektowej pomocy, którą mogą uzyskać w ramach szerokiego wachlarza usług świadczonych przez Centrum Usług Społecznych.

Skalę zjawiska przemocy na terenie Miasta Milanówek określają dane uzyskane od podmiotów uczestniczących w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, współpracujących w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025 oraz dane statystyczne Centrum Usług Społecznych.

2. Analiza działań realizowanych przez podmioty w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025,

W roku 2023 podmioty uczestniczące w realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025, przedstawiły informacje z następujących działań:

Centrum Usług Społecznych. W roku 2023 wsparciem w formie pracy socjalnej, poradnictwa indywidualnego oraz pomocą materialną objęto łącznie 7 środowisk doświadczających przemocy, w tym objętych wyłącznie pomocą niematerialną były 3 rodziny. Analizując problem występowania przemocy domowej, zauważono, że najczęściej występującą formą przemocy była przemoc fizyczna, oraz przemoc psychiczna. Wśród klientów pomocy społecznej przeważają kobiety, osoby uzależnione i współuzależnione, niewydolne wychowawczo a także osoby niepełnosprawne. W 14 rodzinach z podejrzeniem występowania przemocy przebywało 27 dzieci. Centrum Usług Społecznych w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w 10 przypadkach wystąpiło do Sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny.

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Bezpośrednią pomocą potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni. Szczegółowo kompetencje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla Centrum Usług Społecznych regulują poszczególne zapisy ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U z 2023 poz. 901 ze zmianami), ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U z 2023 poz. 535 ze zmianami) oraz inne przepisy prawne. W roku 2023 zadania statutowe Centrum w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane były przez 1 pracownika socjalnego z działu pracy socjalnej, który na podstawie:

- **art. 17 ust. 1 pkt. 13 ustawy o pomocy społecznej**, w ramach profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną prowadził działania na rzecz osób i rodzin wobec których zachodziło podejrzenie występowania przemocy w rodzinie.
- **zgodnie z art. 45. ust 1 ustawy o pomocy społecznej** w ramach realizacji programu na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, pracownik socjalny w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny, świadczył pracę socjalną w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; Praca socjalna była prowadzona z wykorzystaniem właściwych metod i technik.
- **zgodnie z art. 46 ust 1, 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, w ośrodku pomocy społecznej**, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód pracownicy Centrum udzielali poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Poradnictwo prawne realizowane było przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, a nawet ochrony praw

lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane było przez procesy diagnozowania, profilaktyki i wsparcia.

- **art. 47 ust 1, 2 ustawy o pomocy społecznej** – w roku 2023 przeprowadzono 6 interwencji kryzysowych mających na celu przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- **art. 47, ust 3 ustawy pomocy społecznej** – udzielał poradnictwa specjalistycznego oraz pośredniczył w uzyskaniu schronienia dostępnego przez całą dobę w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej, gdzie udzielana jest pomoc psychologiczna, prawna itp. osobom doświadczającym przemocy. W 2023 roku do Ośrodka Interwencji Kryzysowej nie skierowano żadnej osoby.
- **art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej** w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy o zaistniałej sytuacji powiadamiana jest Policja lub Prokuratura. W 2023 roku Zespół Interdyscyplinarny złożył do prokuratury 2 wnioski o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
- **zgodnie z art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i art. 207 K.K.**, które definiują przemoc w rodzinie, pracownicy socjalni kierują w takich sprawach pisemne zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Grodzisku Mazowieckim. Zadaniem pracowników socjalnych było m.in. monitorowanie przemocy domowej. Wspólnie z dzielnicowymi Komisariatami Policji w Milanówku pracownicy socjalni monitorowali sytuację w 16 rodzinach, w których występuje przemoc.

Zespół Interdyscyplinarny

Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, Centrum Usług Społecznych w Milanówku zapewniło obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Jednocześnie zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Centrum gromadziło informacje na temat potrzeb szkoleniowych oraz finansowało udział w szkoleniach i konferencjach dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników instytucji wchodzących w skład Zespołu, jak również innych służb, instytucji i organizacji realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy.

W 2023 roku odbyło się 11 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących terminach: 20.01.2023, 02.02.2023, 24.04.2023, 12.05.2023, 19.07.2023, 08.08.2023, 20.09.2023, 13.10.2023, 10.11.2023, 22.11.2023, 15.12.2023 roku. Podczas posiedzeń przedstawiane i omawiane były bieżące sprawy dotyczące procedury „Niebieska Karta”. Członkowie Zespołu diagnozowali sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie. Analizowane były również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym, podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą. Podczas posiedzeń Zespołu wprowadzono zmiany związane z wprowadzeniem nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, stworzono nowy regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego zgodny z najnowszymi nowelizacjami prawa oraz rozpoczęto pracę nad stworzeniem nowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Z przebiegu spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że interdyscyplinarność to

szybki i pełen przepływ informacji między służbami, możliwość podjęcia działań, które są skuteczne, odpowiednio skoordynowane i zaplanowane.

W roku 2023 założono 8 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę, przy czym 4 zostały założone przez funkcjonariuszy Policji (patrole policji i dzielnicowi KP Milanówek), 3 przez pracownika socjalnego Centrum Usług Społecznych w Milanówku, 1 przez pedagogów szkolnych. Liczba kontynuowanych procedur „Niebieska Karta” (rozpoczętych w roku 2021 i 2022) wyniosła 6. Znaczącym problemem w rodzinach, w których została założona „Niebieska Karta” był problem uzależnienia od alkoholu. Coraz więcej „Niebieskich Kart” zostało założonych w rodzinach, gdzie osobą dotkniętą zjawiskiem przemocy jest osoba małoletnia. W 2023 roku liczba małoletnich osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” wyniosła 8 dzieci.

W okresie od stycznia roku do grudnia 2023 roku powołano 7 grup roboczych oraz 1 grupę diagnostyczno - pomocowych. Łącznie grupy robocze i diagnostyczno - pomocowe zarówno te powołane w 2023 roku, jak i te przeniesione z lat poprzednich odbyły w sumie 50 spotkań. Członkami grup roboczych oraz i diagnostyczno - pomocowych byli: pracownicy socjalni, dzielnicowi, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku, pedagodzy, kuratorzy zawodowi, asystenci rodziny oraz psycholog. Udział wszystkich w/w osób był bardzo istotny w ustaleniu planu pomocy rodzinie w powstrzymaniu zjawiska przemocy. Na spotkania grup roboczych oraz grup diagnostyczno – pomocowych zapraszane były osoby doznające przemocy oraz wzywane osoby podejrzane o stosowanie przemocy. Członkowie grup roboczych i diagnostyczno - pomocowych opracowali 8 indywidualnych planów pomocy rodzinie, monitorowali sytuację, w których dochodzi do przemocy oraz dokumentowali działania podjęte wobec rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieska Karta”.

W omawianym okresie sprawozdawczym zakończono 13 procedur „Niebieska Karta” z czego 8 na skutek zrealizowania indywidualnego planu pomocy i zakończenia przemocy w rodzinie 4 na skutek braku zasadności podejmowania dalszych działań oraz 1 na skutek wyprowadzki rodziny poza teren Gminy Milanówek.

Efekty działań grup roboczych i grup diagnostyczno – pomocowych w 2023 roku w ramach procedur wszczętych w 2023 roku oraz kontynuowanych z okresów wcześniejszych:

- w ramach wszczętych 8 procedur „Niebieska Karta” zmotywowano rodziny do skorzystania ze wsparcia psychologa w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Milanówku;
- 2 rodziny zostały objęte pomocą finansową Centrum Usług Społecznych w Milanówku;
- 4 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2023 roku zostało objętych wsparciem psychologa dziecięcego (1 w ramach PIK);
- 6 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2023 roku otoczono wsparciem pedagoga szkolnego;

W okresie sprawozdawczym zaistniał 1 przypadek odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 1a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego informowali rodziny wobec, których wszczęta została procedura „Niebieska Karta” o możliwości skorzystania z bezpłatnego specjalistycznego

wsparcia w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Milanówku przy ul. Krakowska 11a oraz ul. Sosnowa 1c. Dyżury w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym pełnili specjaliści: dwóch psychologów dla dorosłych, specjalista pomocy ofiarom przemocy, psycholog dla dzieci, młodzieży i rodziców, dwóch certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień, oraz adwokat. Takie zaplecze specjalistów umożliwiło wszechstronną pomoc wszystkim członkom rodzin dotkniętych przemocą. Zespół Interdyscyplinarny na bieżąco informował uczestników procedur NK o możliwości podjęcia leczenia odwykowego. W razie potrzeby pomagał w przygotowaniu wniosku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub kierował na programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy organizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. Zespół Interdyscyplinarny informował również o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb zajmujących się systemową pomocą dla rodzin. Ponadto na stronach internetowych Urzędu Miasta Milanówka, jak również Centrum Usług Społecznych zamieszczono informację o możliwościach uzyskania wsparcia na terenie miasta Milanówka skierowaną do osób doświadczających przemocy.

Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin działający w strukturach Centrum Usług Społecznych w Milanówku w 2023 r. dysponował 20 miejscami był prowadzony w dwóch punktach miasta Milanówka do 30.06.2023 r. tj. przy ul. Szkolnej 12 oraz przy ul. Na Skraju 2, a od 01.07.2023 r. tylko przy ul. Na Skraju 2. Placówki obejmowały swoimi oddziaływaniami dzieci i młodzież, w wieku od 6 do 15 lat. Oferta placówek skierowana jest do rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W roku 2021 Klub objął oddziaływaniami opiekuńczo – wychowawczymi ogółem 60 podopiecznych w wieku od 6 do 15 lat. Byli to uczniowie szkół podstawowych w Milanówku. Udzielono wsparcia w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej 46 rodzinom.

Placówka realizowała zadania poprzez wspieranie rodziny w procesie wychowawczym, udzielanie pomocy dzieciom i rodzicom w sytuacjach kryzysowych, pracę wychowawczą i socjalną, stałą współpracę ze szkołami, pracownikami socjalnymi, kuratorami rodzinnymi, asystentami rodziny oraz innymi instytucjami zajmującymi się problematyką dziecka i rodziny oraz oddziaływaniami z zakresu profilaktyki na poziomie uniwersalnym. Placówka w ciągu roku szkolnego pracowała w oparciu o Plan Pracy Opiekuńczo – Wychowawczej.

• **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku:**

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2023 roku realizowała następujące działania w ramach Programu:

- rozprowadziła 180 materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczącym przeciwdziałania przemocy,
- z porad członków Komisji dla osób z problemem przemocy skorzystało 25 osób,
- MKRPA nie wszczęła żadnej procedury Niebieskiej Karty.

• **Komisariat Policji w Milanówku:**

Według danych otrzymanych z Komisariatu Policji w Milanówku w 2023 roku w ramach podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy zorganizowano 2 spotkania z

mieszkańcami miasta Milanówka, na których omówiona była ww. tematyka. Funkcjonariusze na bieżąco prowadzili rozmowy z osobami zainteresowanymi tematem przemocy, które zgłaszały się do Komisariatu Policji w Milanówku. W 2023 r. funkcjonariusze Policji wszczęli 3 procedury „Niebieska Karta”.

- **Straż Miejska w Milanówku:**

W 2023 Straż Miejska w ramach działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy skierowała komendanta Straży Miejskiej do prac w Zespole Interdyscyplinarnym oraz do udziału w posiedzeniach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Straż Miejska sama nie podejmowała żadnych interwencji związanych z przemocą z uwagi na fakt braku podstaw prawnych do tego typu interwencji. Ponadto Straż Miejska nie rozproszyla żadnych materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej BIOVENA** – nie otrzymano żadnych danych dotyczących podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej AWEMED** – nie otrzymano żadnych danych dotyczących podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

- **Placówki oświatowe**

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Ks. Piotra Skargi: W Szkole Podstawowej Nr 1 zrealizowano 9 programów profilaktycznych „Stop hejtowi w sieci”, „Z kulturą mi do twarzy”, „Bezpieczne korzystanie z Internetu podczas gier i zabaw”, „Gdzie jest Mimi”, „Uczucia, jak sobie radzić z emocjami”, „Wartości w naszym życiu – postawa agresywna, uległa i asertywna”, „Jestem bezpieczny w domu i w szkole” oraz „Agresji mówimy NIE”. W w/w programach wzięło udział w sumie 2260 uczniów i 107 nauczycieli. Wychowawcy przeprowadzili z uczniami warsztaty dotyczące przeciwdziałania przemocy, odpowiedzialności młodego człowieka w świetle prawa oraz warsztaty komunikacji, w których udział wzięło 147 uczniów i 9 nauczycieli. We wszystkich działaniach profilaktycznych udział wzięło 2407 uczniów i 116 nauczycieli (niektórzy uczniowie i nauczyciele brali udział w kilku programach). Powyższe działania profilaktyczne były finansowane ze środków własnych szkoły w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Uniwersytetu Dzieci w klasie oraz w ramach projektu innowacyjnego z Inowrocławia i były prowadzone przez pedagogów i wychowawców klas, Policję oraz MKRPA.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Armii Krajowej: W Szkole Podstawowej Nr 2 zrealizowano 4 programy profilaktycznych:

1. „Zapobieganie cyberprzemocy” – realizacja na lekcjach informatyki zorganizowane z okazji Dnia Bezpiecznego Internetu;
2. „Zapobieganie wykluczeniu i przemocy wobec niepełnosprawnych”, realizacja lekcji w Mediatece w Grodzisku Maz. nt. „Akceptacja dla osób niepełnosprawnych”

- zorganizowane przez Stowarzyszenie dla Autyzmu oraz warsztaty profilaktyczne w klasach piątych przeprowadzone przez pedagoga szkolnego;
3. „Odpowiedzialność karna nieletnich i zachowania ryzykowne” działania w ramach profilaktyki przemocy realizowane przez Komendę Powiatową Policji z Grodziska Mazowieckiego dla uczniów klas 6,7,8;
  4. „Zapobieganie przemocy rówieśniczej” działania realizowane w ramach lekcji wychowawczych w klasach 1b, 4a i 4b przez wychowawców i pedagoga szkolnego.

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Fryderyka Chopina: W Szkole Podstawowej Nr 3 zorganizowano warsztaty profilaktyczne realizowane przez Panią Katarzynę Kmitę oraz Pana Marcina Szczerbę z pracowni Stopka. Zakres warsztatów profilaktycznych wynikał z bieżących potrzeb uczniów, obserwacji i analiz problemów, z którymi nauczyciele i pedagodzy spotykają się na co dzień. Łączna ilość godzin zajęć zrealizowanych w 2023 r. wyniosła 70. W klasach 1-3 były to 32 godziny, w klasach 4-6 – 14 godzin, a w klasach 7-8 – 24 godziny. Źródłem finansowania wyżej wymienionych działań profilaktycznych były środki własne szkoły oraz środki budżetowe miasta przeznaczone na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Przedszkole Nr 1 w Milanówku: W Przedszkolu Nr 1 w Milanówku w 2023 roku zrealizowano warsztaty dla rodziców pt. „Zamiast klapsa” – Jak z szacunkiem wyznaczyć granice, w których wzięło udział 30 pracowników, warsztaty sfinansowane były ze środków własnych przedszkola. Ponadto odbywały się porady i konsultacje dla rodziców dzieci oraz zajęcia terapeutyczne dla dzieci objętych pomocą psychologiczno– pedagogiczną. W ramach realizacji podstawy programowej realizowane są treści profilaktyczne, nauczyciele rozmawiają z dziećmi o rodzinie, emocjach, uczuciach, rozwiązywaniu konfliktu bez przemocy, w których udział wzięło 340 przedszkolaków. Psycholog wraz z trenerem umiejętności społecznych przeprowadził cykl warsztatów psychoedukacyjnych dla dzieci z grupy 5-latków (25 dzieci) dotyczący radzenia sobie z emocjami, rozwiązywaniem konfliktów w grupie oraz poszukiwaniem pomocy. Dodatkowo pracownicy przedszkola współpracowali z asystentami rodziny oraz pracownikami socjalnymi Centrum Usług Społecznych i kuratorami Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim.

Europejskie Przedszkole Kasperek w Milanówku: prowadzi cykliczne zajęcia z dziećmi na temat m.in bezpiecznych zachowań w grupie, kontaktów rówieśniczych, szacunku do drugiej osoby rozpoznawania i nazywania emocji, które towarzyszą w różnych sytuacjach. W roku 2023 zrealizowano następujące tematy zajęć:

- 1) Dobre zwyczaje.
- 2) Jak szybko i mądrze zakończyć kłótnię.
- 3) Poznajemy emocje
- 4) magiczne słowa
- 5) Podzielmy się
- 6) Gry i zabawy rozładowujące agresję

7) zasady bezpiecznego zachowania.

Tematy realizowane były na zajęciach, poprzez czytanie książeczek, pokazywanie obrazków, zabawy w odgrywanie scenek rodzajowych i pogadanek. W zajęciach uczestniczyły wszystkie dzieci obecne w danym dniu w żłobku.

3. EWALUACJA PROGRAMU REALIZOWANEGO W ROKU 2021

Głównymi celami strategicznymi *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025* jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Milanówek, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc oraz zwiększenie dostępności pomocy i zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy. Poniżej przedstawiono opis realizacji działań dla osiągnięcia celów operacyjnych określonych w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025*.

Realizacja celu 1: Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Milanówek. W ramach działań mających na celu diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Milanówek Centrum Usług Społecznych zebrało dane z instytucji odnośnie zjawisk przemocy na terenie miasta. Badania ankietowe zostaną przeprowadzone w trakcie trwania programu, podobnie jak badania skuteczności pomocy udzielonej ofiarom przemocy. Środowiska, w których wystąpiła przemoc w rodzinie były diagnozowane przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”.

Realizacja celu 2: Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Podnosząc świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono w szkołach programy profilaktyczne i warsztaty dla uczniów i nauczycieli, których celem było przede wszystkim wyczulenie uczniów na zjawiska przemocy zarówno w rodzinie, jak i przemocy rówieśniczej. Warsztaty te miały na celu wypracowanie pozytywnych postaw w rodzinach i wzbudzenie wśród nauczycieli większej wrażliwości na przemoc.

Realizacja celu 3: Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny. W kwestii zapewnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie przyjmuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Centrum Usług Społecznych, które we współpracy z Policją i Punktem Informacyjno – Konsultacyjnym, w którym dyżurują specjaliści: psycholog dla dorosłych, psycholog dla dzieci i młodzieży, pedagog, prawnik i mediator sądowy, psycholog – specjalista pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, specjalista psychoterapii uzależnień zapewnia pomoc i wsparcie w sytuacji dotknięcia przemocą. W ramach pomocy funkcjonuje grupa wsparcia dla osób współuzależnionych, grupa wsparcia dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych oraz grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

Pracownicy socjalni w ramach grup roboczych i grup diagnostyczno- pomocowych przy procedurach „Niebieskiej Karty” prowadzą szeroko zakrojoną pracę socjalną na rzecz pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy. Pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych wraz z dzielnicowymi Komisariatami Policji w Milanówku regularnie monitorują środowiska, w których występuje przemoc. Centrum Usług Społecznych współpracuje i ma możliwość umieszczenia osoby doznającej przemocy wraz z dziećmi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Piastowie.

Realizacja celu 4: Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia. Osoby pracujące z osobami doznającymi przemocy i osobami podejrzanymi o jej stosowanie w miarę możliwości biorą udział w szkoleniach, natomiast pracownicy instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego na zorganizowanych spotkaniach wymieniają się informacjami, analizują działania mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.

Realizacja celu 5: Współpraca różnych instytucji w celu ograniczenia skutków występowania przemocy. Współpracując ze sobą instytucje znajdujące się na terenie Gminy Milanówek wymieniają ze sobą doświadczenia i dobre praktyki mające na celu przeciwdziałanie i ograniczenie zjawiska przemocy domowej. Przedstawiciele tych instytucji biorą udział w pracach grup roboczych oraz grup diagnostyczno – pomocowych, starają się wypracować jednolite standardy zasad współpracy w zakresie lokalnych służb i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań.

Realizacja celu 6: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową. Pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłaszali do komisji osoby, co do których istnieją podejrzenia stosowania przemocy, wnioski o objęcie leczeniem odwykowym, czego następstwem w niektórych przypadkach było złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie. Wsparcie indywidualne sprawcom przemocy było udzielane zarówno przez pracowników socjalnych, jak i dzielnicowych a także psychologów i terapeutów.

PODSUMOWANIE

Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2023 przyczyniła się w szczególności do zwiększenia dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą oraz podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Poszczególne działania były dostosowane do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. Uwzględniały w szczególności zapobieganie zjawisku przemocy poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej zgodnych z najnowszymi zmianami prawa jakie zaszły w tej materii.

Reasumując, podczas realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2023 uzyskano zakładane rezultaty.

REKOMENDACJE

W ramach przeciwdziałania przemocy domowej zaleca się dalsze prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących negatywnych skutków społecznych i prawnych wynikających ze stosowanie przemocy, a także mechanizmów przemocy. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki na temat możliwych form pomocy w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy, broszury lub rozmieszczone na terenie Miasta plakaty.

Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych rekomenduje się zachować i rozwijać stałą współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze przemocy oraz w dalszym ciągu organizować szkolenia i kursy mające na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry pracującej z rodzinami, w których występuje problem przemocy.

Sporządziła: Ewa Markowiak, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Milanówku

Akceptacja :